

Boganmeldelse

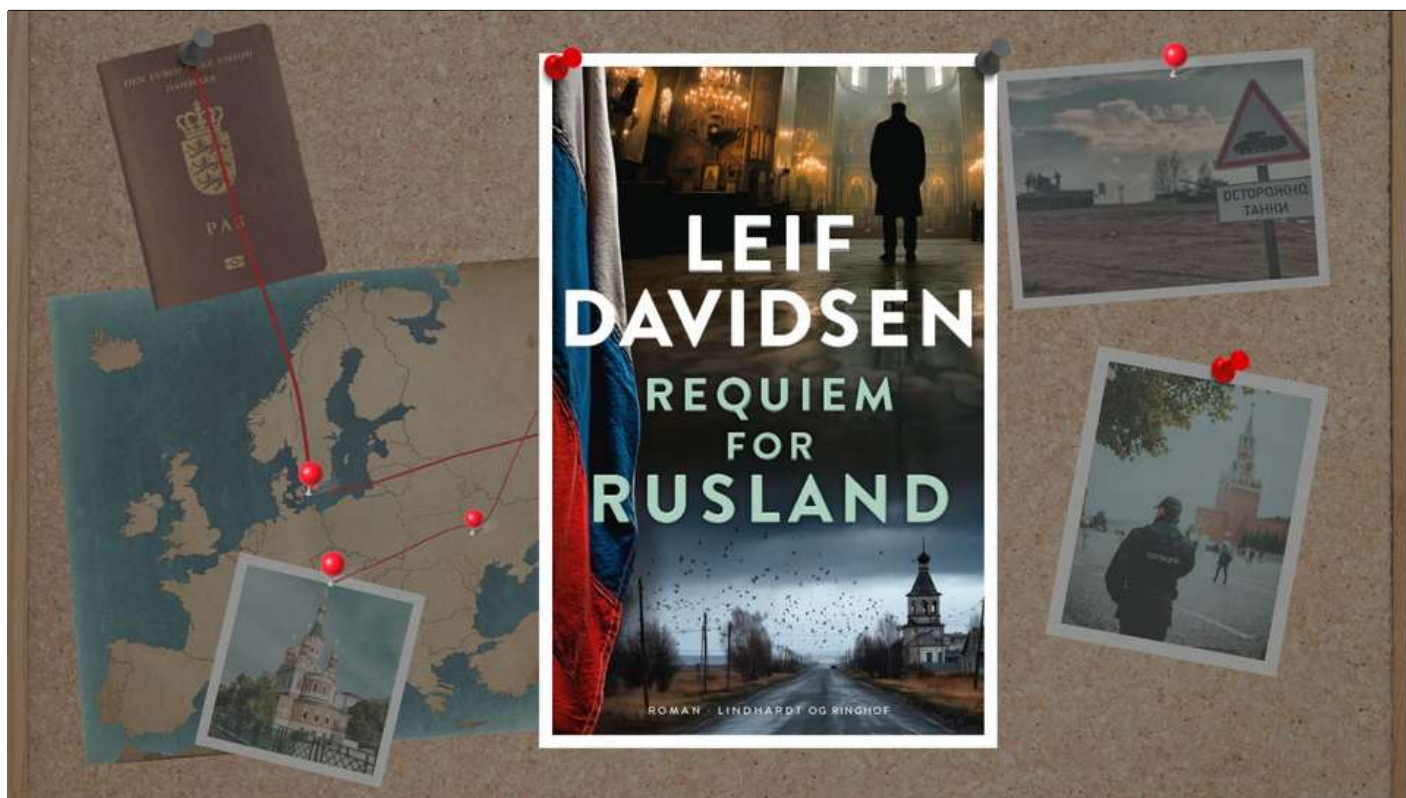
Dømt til evig fredløshed?

Der venter et brutalt drama i Leif Davidsens seneste spændingsroman *Requiem for Rusland*, hvor frontlinjen mellem Rusland og Vesten bliver trukket tværs gennem hovedpersonens identitet – fanget i et spind af spionage, manipulation og hybridkrigsførelse.

Peter Alexander Woller

aug 01, 2026 - 5 min læsning

Skildringen af Rusland og det russiske i nutidig dansk skønlitteratur er svær at forestille sig uden Leif Davidsen (f. 1950), DR's tidligere tv-korrespondent i Moskva og en af Danmarks mest folkekære forfattere. Gennem flere årtier har han omsat sin dybdegående interesse for Rusland til en lang række romaner. Denne roman er skrevet i kølvandet på Ruslands fuldskala-invasion af Ukraine og kan læses som et udtryk for forfatterens personlige indignation over Ruslands glidebane mod diktatur, krig og ødelæggelse. I den forstand fremstår "Requiem for Rusland" som en smertefuld litterær afsked med de spæde forhåbninger om fred, frihed og demokrati i Rusland, som blev vakt til live efter Sovjetunionens opløsning.

En kontrakt med Djævelen

Sideløbende med den dystre dødsmesse over det fortabte Rusland bliver læseren revet med ind i en hæsblæsende og nervepirrende handling drevet frem af russisk spionage og dansk kontrapionage, sabotageforsøg og cyberangreb mod Danmark samt likvideringer.

Leif Davidsens seneste roman giver et sjældent indblik i en hemmelig skyggeverden, der normalt kun slipper ud til offentligheden i små brudstykker. *Denne skyggeverden fremstår som en kold og paranoid parallel virkelighed, hvor mennesker vurderes som assets eller reduceres til collateral damage. En verden, hvor man ikke engang kan stole på et navn, et pas og en identitet – alt kan være ægte, men tilhøre en person, der for længst er død.*

I "Requiem for Rusland" følger vi den unge Tor Alexandr Arnborg, også kaldet Sasja, der har en blandet dansk-russisk familiebaggrund. Mens Ruslands hybridkrig mod Vesten eskalerer efter invasionen af Ukraine, bliver Sasja mod sin vilje viklet ind i et net af tvivlsomme forbindelser og forbryderiske forpligtelser. En kontrakt med Djævelen, frivillig eller ej, er umulig at opsige, og forsøger man at bryde den, er det med livet som indsats.

Fra det øjeblik kontrakten er indgået, bliver frontlinjen mellem Rusland og Vesten trukket brutalt tværs igennem hovedpersonens egen identitet.

Splittet i sin kærlighed til begge fædrelande, Danmark og Rusland, bliver Sasja – eller Tor, som hans danske halvsøster Laila kalder ham – stillet over for et umuligt valg.

Uanset hvad han vælger, er han dømt til at blive en forræder, og ethvert valg vil koste andre mennesker livet. Om han søger tilflugt i den russisk-ortodokse kirke eller den danske folkekirke, er der ingen hjælp at hente hos Gud.

Heltens dilemma

Der synes ikke at være nogen god udvej for Tor. Vil han få lov til at beholde livet, hvis han følger den russiske efterretningstjenestes ordrer til punkt og prikke, eller er han *expendable* – blot en brik, der skal ryddes af brættet, når spillet er slut? Hvis han derimod hopper af, vil Danmark så give ham den fornødne beskyttelse, eller bliver han overladt til at klare sig selv?

Uanset hvilket valg Tor træffer, så får han kun svaret på det ene spørgsmål. Og når først valget er truffet, er der ingen vej tilbage. Som læsere følger vi Tor på både hans ydre og indre rejse, hvor han må kæmpe for at generobre sit eget liv.

Der venter ham i hvert fald mange prøvelser og dødbringende fjender, hvis han skal finde en vej ud af fælden. Tor får brug for venner, der kan stå ham bi. Men hvem kan han egentlig stole på? Er det nu klogt at indvie sin danske halvsøster Laila i sine problemer? Nok har Tor og Laila et varmt søskendeforhold, selv om de først lærte hinanden at kende som voksne og ikke deler samme følelser for deres fælles far. Nok har Laila en fortid som efterretningsofficer. Alligevel er det ikke sikkert, at hun er i stand til at hjælpe sin halvbror ud af miseren.

Men Laila er langt fra den eneste, Tor må tage stilling til. Hvem er den gådefulde unge mand, der præsenterer sig selv som Peter Alexandrovitj og taler dansk med en ganske svag accent? Tor er længe i tvivl, hvorvidt han kan lide og stole på ham. Tor og Peter synes at have en del tilfælles. De er stort set jævnaldrende, og ligesom Tor er Peter vokset op med både dansk og russisk kultur. På overfladen virker Peter tilmed som en pæn, kultiveret

og særdeles høflig ung mand. Men hvorfor føles det lidt, som om han spiller en rolle?

Hvem er hvem?

Med skarp pen fremhæver Leif Davidsen Tors begrænsede evne til at se igennem menneskers ydre lag. Men mens uvishedens tåge sænker sig over Tors fremtid, bliver Tor nødt til at lære at tyde de mennesker, han møder på sin vej.

Hvem er i virkeligheden Karl Erik, som i Tors øjne blot fremstår som en fredelig bedstefar med gråt fuldskæg? Da Tors nye bekendte låner ham nøglen til sin lejlighed i Ballerup, kommer Tor til at skyldes en tjeneste, der er langt farligere end først antaget. Men Karl Erik blegner i sammenligning med den russiske amerikaner Jelena, hvis motiver Tor slet ikke kan gennemskue.

Hvorfor sender hun Tor et ildevarslende smil og et iskoldt blik ved afskeden? Tor har jo ikke gjort hende noget. Tværtimod har han kun været venlig mod hende, når han som skydeinstruktør gav hende nogle lektioner.

Hvilken dyster hemmelighed gemmer den newzealandske fåreavler Jacob Pearson på? Det er tilsyneladende ved et rent tilfælde, at Tor lærer ham og hans datter Emily at kende. Dermed bliver den enlige rejsende Tor en del af en familie i New Zealand – et land, som ellers er helt fremmed for ham.

Sammen med Tor må læseren leve med flere spørgsmål, end der umiddelbart er svar på. Men det største spørgsmål er måske, om Tor helt på egen hånd kan afgøre, hvem han fremover skal være. Med Tors dramatiske livshistorie synes "Requiem for Rusland" at illustrere, hvor meget vores personlighed og identitet formes i mødet med andre mennesker.

En cinematisk oplevelse

Samtidig er det værd at bemærke, at "Requiem for Rusland" ikke alene giver stof til eftertanke, men også byder på en nærmest filmisk

læseoplevelse. Det føles, som om man ikke blot læser, men faktisk ser en spændingsfilm udspille sig for sit indre blik. På forrygende vis maler Leif Davidsen livagtige billeder frem i læserens bevidsthed. Med Tors øjne betragter vi en mager skikkelse i silende regn stå i døråbningen til hans hjem.

Både i flashbacks og i nutidshandlingen imponerer Leif Davidsen med rå, men nøje koreograferede kampscener, hvor Tor demonstrerer sine evner som specialsoldat. Læseren holder vejret, mens Tors firehjulstrækker undviger projektiler, tager et krængende sving og ryger ud på landevejen i et desperat flugtforsøg. En enkelt gang bliver filmæstetikken helt umiskendelig, når en soldat oplever dronekrigen ved fronten i Ukraine som en ulige kamp mod Terminator-filmenes utrættelige dræbemaskiner (s. 40).

Den filmiske brug af lys i det afgørende opgør mellem Tor og hans hovedfjende fortjener en særlig fremhævelse. Her er stemningen spændt til det yderste i en natlig scene, hvor Tor bliver tvunget i knæ med ansigtet vendt mod lyset, mens hans dødsfjende aftegner sig som en mørk, dæmonisk skikkelse, der tørster efter vendetta.

Kort fortalt er "*Requiem for Rusland*" ikke alene en tankevækkende roman, der blotlægger menneskets skrøbelighed og styrke i en tid præget af geopolitiske spændinger, spionage og hybridkrig. Romanen er også en mesterligt skrevet thriller, der gør sig fortjent til sin egen filmatisering.

Davidsen, Leif. *Requiem for Rusland*. København: Lindhardt og Ringhof, 2026. Print. 352 sider.